

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ,
ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

Міністерство освіти і науки України
Херсонський національний технічний університет

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ,
ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ**

ВИПУСК 1(12)

Збірник наукових праць

Херсон – 2015

ЗМІСТ

Андрющенко Я. Е. Педагогічна модель застосування відкритих освітніх ресурсів у фаховій підготовці магістрів фізико-математичних спеціальностей	4
Варенко Т. К. Реализация аксиологического подхода в воспитании педагогической толерантности студентов посредством блога	6
Гальчак Т.В. Формирование профессиональной компетентности будущих переводчиков	10
Гук І. П. Технологія забезпечення самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності студентів медичних коледжів	13
Кохановська О.В. Педагогічні періодичні видання з природничо-математичних наук в Україні (XIX – початок ХХ ст.).....	16
Міщенко С. Г. Суть інтегративного мислення майбутнього фахівця.....	19
Моргунова С. О. Технологія формування рг-компетенції майбутніх менеджерів	21
Мусієнко В.С. Формування патріотичних почуттів у дітей в умовах політехнізації дошкільних закладів України (30-ті рр. Хх ст.).....	24
Назаренко Л.М. Сучасний концепт управління розвитком загальноосвітнього навчального закладу	27
Паньок Т. В. Організація навчального процесу на початку ХХ століття на прикладі художніх ВНЗ Києва та Харкова	30
Потапчук О.І. Впровадження організаційно-педагогічних умов в навчальний процес майбутніх інженерів-педагогів в галузі комп'ютерних технологій	34
Савченко Т. О. Структура професійно орієнтованого спілкування майбутніх соціальних педагогів.....	38
Слюсаренко Н.В., Кузьменко Ю.В. Перспективи вдосконалення процесу формування освітньої складової фахівців з трудової підготовки в сучасній Україні.....	41
Солодовник А.О. Поняття фізико-математичної підготовки студентів вищих навчальних закладів у сучасній педагогічній науці.....	44
Фруктова Я.С. «Медіаосвіта» як дисципліна нормативного циклу професійної підготовки журналістів: теоретичний та практичний аспекти.	49
Шумілова І.Ф. Стимулювання студентів до розвитку загальнокультурної компетентності.....	52
Яковенко Є.С. Експериментальна перевірка ефективності педагогічних умов формування професійних умінь майбутніх офіцерів підрозділів спеціального призначення Національної гвардії України	57
Володько Т.К. Культуротворча спрямованість фахової підготовки майбутніх учителів початкової школи	60
Курач М. Організація науково-педагогічного експерименту із визначення рівня художньо-проектної підготовки майбутніх учителів технологій	64
Лу Фен. Определение сущности политической культуры личности в научной литературе	67
Плахтій М.П., Старосельська Ю.І., Шахненко В.І. Виховання культури здоров'я в учнів старшої школи у процесі формування постави за допомогою поз-рухів на профілакторі Євмінова	69
Ткачова Н. О. Про <u>ціннісні</u> орієнтації студентів сучасних вищих навчальних закладів	71
Турчинов А.В., Бойчук Ю.Д., Дрожик Л.В. Суть та структура здоров'язберезувальної компетентності майбутніх офіцерів Національної гвардії України.....	73

УДК 378:070]:316

Фруктова Я.С.

«МЕДІАОСВІТА» ЯК ДИСЦИПЛІНА НОРМАТИВНОГО ЦИКЛУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЖУРНАЛІСТІВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТИ.

Сучасні науковці стверджують, що мас-медіа не тільки інформують та розважають, але й навчають, виховують глядацьку аудиторію. Теоретичну основу медіаосвіти складають теорія культивування, соціального навчання, соціалізації, використання і задоволення, встановлення (нав'язування) порядку денного, когнітивна (конструктивістська). Аналіз сучасного контенту українських масмедіа демонструє протиріччя між акме-орієнтирами, які задекларовано в нормативних документах системи освіти та зразками для наслідування, які формують ЗМІ. Ці суперечності дозволяють говорити про необхідність включення в освітні програми фахівців з журналістики навчальної дисципліни «Медіаосвіта». У статті представлено мету, завдання та зміст авторського курсу «Медіаосвіта». Зміст її дозволяє визначити роль ЗМІ щодо навчання та виховання молодого покоління, унаочнити медіа впливи на особистість, сформувати відповідальність за їх наслідки, узгодити педагогічний та медійний компоненти інтегрованого освітнього середовища.

Ключові слова: журналістика, соціальний інститут, медіа впливи, медіаосвіта, професійна підготовка

Фруктова Я.С. «Медиаобразование» как дисциплина нормативного цикла профессиональной подготовки журналистов: теоретический и практический аспекты

Аннотация: Современные ученые утверждают, что масс-медиа не только информируют и развлекают, но и обучают, воспитывают зрительскую аудиторию. Теоретическую основу медиаобразования составляют теория культивирования, социального обучения, социализации, использования и удовлетворения, установления (навязывания) повестки дня, когнитивная (конструктивистская). Анализ современного контента украинских массмедиа демонстрирует противоречие между акме-ориентирами, которые задекларированы в нормативных документах системы образования и образцами для подражания, которые формируют СМИ. Эти противоречия позволяют говорить о необходимости включения в образовательные программы специалистов по журналистике учебной дисциплины «Медиаобразование». В статье представлены цель, задачи и содержание авторского курса «Медиаобразование». Содержание ее позволяет определить роль СМИ в вопросах обучения и воспитания молодого поколения, выявить влияния медиа на личность, сформировать ответственность за их последствия, согласовать педагогический и медийный компоненты интегрированного образовательного пространства.

Ключевые слова: журналистика, социальный институт, влияния медиа, медиаобразование, профессиональная подготовка

YanaFruktova «Media Education» as a source of study the normativecycle of professional training of journalists: the or etical and practical aspects

Contemporary scholar confirm that the media not only inform and entertain but also teach, educate audience. Today's realities determine the actualization of the problem of audience's media education. The theoretical basis of media education is formed by cultivation theory, social learning, socialization, usage and satisfaction, the establishment (imposition) agenda, cognitive (constructivist). Content analysis of modern Ukrainian massmedia demonstrates the contradictions between the acme-orientations which are declared in the legal regulations the system of education and the samples of follow which are formed by media. These contradictions allow to speak about the necessity to involve the professionals in the sphere of journalism in particular in «Media Education» into the creation of curriculum. The article presents the aim, tasks and content of the author's course «Media Education». The content allows to define the role of media in relation to teaching and training of young generation, visualize the influences of media on personality, to form responsibility for their consequences, conform pedagogical and media components of integrated educational environment.

Keywords: journalism, social institution, media influences, media education, professional training.

В Окінавській хартії глобального інформаційного суспільства [8] поряд з іншим зазначається необхідність розвитку людських ресурсів, спроможних відповідати вимогам інформаційної епохи, готових до навчання протягом усього життя. При цьому однією з ознак такого типу суспільства є універсальний доступ до освітніх та інформаційних ресурсів. Незаперечним є той факт, що ЗМІ – друковані й електронні, а також нові форми ЗМІ – і надалі будуть відігравати важливу роль як у становленні інформаційного суспільства так і формуванні нового бачення нормативної особистості, її ціннісно-мотиваційної, емоційно-вольової, поведінкової сфер. При цьому фахівці медіа сфери на сьогодні мають значний арсенал засобів щодо посилення цього впливу.

Ще у середині минулого століття Г. Лассвелл у роботі «The Structure and Function of Communication in Society» [13] обґрунтував три основні соціальні функції медіа: спостереження за поточними подіями (виробництво новин), взаємозв'язок між членами суспільства (відбираючи, інтерпретуючи і критикуючи поточні події), передавання соціальної спадщини (соціалізація).

Ще раніше, Самюелю Стауфферу [14] вдалося виміряти кумулятивний (сукупний) ефект медіа. При цьому медіа впливи можуть бути за змістом когнітивними (такими, що впливають на мислення та навчання), поведінковими та афективними (емоційними); за типом – прямими та опосередкованими, за часом – короточасними, тривалими чи уповільненими, за масштабами охоплення – ізольованими та загальними.

Річард Харріс [11] виділив в якості основних шість теорій медіа впливу на аудиторію: теорія культивування, соціального навчання, соціалізації, використання і задоволення, встановлення (нав'язування) порядку денного, когнітивна (конструктивістська).

Сучасні науковці, зокрема О. А. Гриценко, О. В. Волошенко, В. Ф. Іванов, Б. В. Потятник [1;4;10] та інші стверджують, що мас-медіа не тільки інформують та розважають, але й навчають, виховують, глядацьку аудиторію. Соціальний діалог, вплив і взаємовплив комунікаторів і аудиторії, оперування інформацією і формування нової системи цінностей як окремої особистості так і суспільства на сьогодні здійснюються завдяки засобам масової інформації.

Медіа культура сьогодні розглядається як сукупність безлічі діючих у суспільстві інформаційно-комунікативних засобів. У монографії, присвяченій дослідженню медіакультури, Н.Б. Кирилова [5] визначає її як сукупність технологій і засобів (у тому числі матеріальних і інтелектуальних цінностей), вироблених людством у процесі культурно-історичного розвитку, які сприяють формуванню громадської свідомості та соціалізації особистості.

У сучасних наукових роботах розглядаються різноманітні масово-комунікаційні аспекти деіндивідуалізації особистості, які перешкоджають формуванню її акмеологічності, окремі з них навіть описані у підручниках для фахівців з журналістики. Так, зокрема В. Ф. Олешко [9,81-82] у навчальному посібнику «Психологія журналістики» дає

характеристику «мазохістській» залежність від ЗМІ, типологізованого конформізму та ігнорреалізації, творчій афектації.

У наукових працях Н.А. Адрової, К. Базелгета, С. Дж. Берена, В. В. Вайсфельда, Е. Л. Вартанової, Д. Є. Григорової, Л. С. Зазнобіної, Я. Н. Засурського, Л. Мастермана, Б. Мак-Махона, В. А. Монастирського, Є. Є. Проніної, А. В. Спичкіна, А. В. Федорова, Е. Харта, А. В. Шарікова та багатьох інших досліджуються питання теорії і практики формування медіакомпетентності аудиторії як результату медіаосвіти. Провівши аналіз вітчизняних і зарубіжних теоретичних концепцій медіаосвіти, Н.Б. Кирилова

у своїй роботі [5] робить висновок про те, що на сьогодні не існує єдиної концепції медіаосвіти і, відповідно, немає усталеної термінології. Одні дослідники бачать мету медіаосвіти в розвитку і формуванні медіакомпетентності, медіаграмотності особистості, інші, навпаки, ідентифікують поняття «медіаосвіта» та «медіакомпетентність». Разом з тим, незважаючи на розбіжність позицій, всі моделі медіаосвіти об'єднують загальна постановка наступних завдань: формування усвідомленого критичного ставлення до інформаційної продукції; профілактика медіаадикцій (телевізійна залежність, інтернет-залежність і т.д.); навчання навичкам захисту від маніпулятивних стратегій і впливів мас-медіа; отримання практичних навичок у виявленні помилок відомостей і спотворень інформації. Багато дослідників справедливо пов'язують розвиток медіакомпетентності з підвищенням рівня психологічної культури особистості. Зокрема, С. Дж. Берен [12] запропонував класифікацію умов, необхідних для оцінки медіакомпетентності особистості: здатність і готовність зусилля, щоб сприймати, розуміти зміст медіатексту і фільтрувати «шум»; усвідомлення сили впливу медіатекстів; здатність розрізняти емоційну і аргументовану реакції на медіа продукти; розвиток компетентного припущення про зміст медіатексту; знання умовностей жанрів; здатність міркувати про медіатексти критично, незалежно від того, наскільки впливові їх джерело; знання специфіки мови різних медіа і способів їх впливу незалежно від складності медіатекстів.

На думку вітчизняної дослідниці Н.І. Зражевської [3], розуміння масово-комунікаційних ефектів потрібне кожному. Професійні комунікатори мають добре володіти цим ефективним інструментарієм та орієнтуватися в небезпеках, на які вони, свідомо чи несвідомо, можуть наражати суспільство. Поряд із тим, споживачі масової інформації також потребують знання теорії комунікації, щоб не ставати жертвами маніпуляцій. Оскільки медіакультура стає найбільш динамічним сегментом сучасної культури взагалі, вона потребує особливої уваги і досліджень. Системно в Україні медіаосвіта як просвітницький напрямок почала розвиватись лише останні роки. У 2010 році Національна академія педагогічних наук схвалила «Концепцію впровадження медіаосвіти» [6], яка пройшла до того громадське обговорення, її проєкт було опубліковано в освітанських газетах. У преамбулі документу говориться про те, що стрімкий розвиток у сучасному світі інформаційно-комунікаційних технологій та системи мас-медіа нагально потребує цілеспрямованої підготовки особистості до вмілого і безпечного користування ними. На взаємодію з різноманітними медіа (преса, радіо, кіно, телебачення, інтернет) припадає вагомий частка в бюджеті вільного часу громадян України, чим зумовлюється їх значний вплив на всі верстви населення, передусім дітей і молоді. Медіа потужно й суперечливо впливають на освіту молодого покоління, часто перетворюючись на провідний чинник його соціалізації, стихійного соціального навчання. До цього додаються всездозволеність інформаційного ринку, засилля низькопро-

бної медіа-продукції, низькоморальних ідеологем та цінностей, що спричинює зниження в суспільстві імунітету до соціально шкідливих інформаційних впливів. Відтак постає гостра потреба в розвитку медіа-освіти, одне з головних завдань якої полягає в запобіганні вразливості людини до медіа-насильства і медіа-маніпуляцій, втечі від реальності в лабіринти віртуального світу, поширенню медіа-залежностей. На сьогодні у багатьох країнах медіа-освіта функціонує як система, що стала невід'ємною частиною, з одного боку, загальноосвітньої підготовки молоді, з другого – масових інформаційних процесів.

У 2011 році розпочато всеукраїнський експеримент, мета якого полягає у визначенні найкращої моделі масової медіаосвіти саме для нашого соціо-культурного простору. На думку Л. А. Найдьонової [7], завідувача лабораторії масової комунікації та медіаосвіти НАПН України, ключові засади вітчизняної моделі, спираються на розуміння процесу взаємодії суб'єктів у сучасному інформаційному просторі, де відбувається не лише створення і передача інформації, але й формування і самоперетворення суб'єктів взаємодії. Медіа, які раніше виступали в якості «передавачів» інформації, потім усвідомлювали себе як «виробники» інформації, нині стають організаторами (навігаторами) комунікації інших суб'єктів. Споживачі медіа, які раніше пасивно «приймали» як реципієнти відправлене через канал медіаповідомлення, сьогодні стають повноцінними суб'єктами інформаційно-комунікаційної взаємодії (авторами, агентами, навігаторами взаємодії). Вітчизняна модель передбачає поєднання захисної, естетичної, критичної і творчої моделей медіаосвіти. Як переконають проміжні результати експерименту, негативними наслідками медіа впливів на особистість учнів різного віку можуть бути: затримки розвитку вольових процесів (надмірне захоплення медіа), засвоєння викривлених норм міжособистісних стосунків, гендерних ролей, вульгаризація романтичних стосунків, заміщення реальних стосунків віртуальними персонажами, експериментування із власною кіберперсоною в соцмережах (е-ідентичністю), неадекватна самооцінка, відволікання від професійного вибору і самореалізації, планування кар'єрного розвитку.

На основі аналізу далеко не повного переліку аспектів проблеми, ми можемо зробити висновки, про те, що мас-медіа на сьогодні сприяють засвоєнню людьми різного віку та різних груп широкого спектра соціальних норм та формуванню в них ціннісних орієнтацій; вони фактично є своєрідною системою неформальної освіти та просвіти різних категорій населення. При цьому користувачі мас-медіа здобувають досить різнобічні, суперечливі, несистематизовані знання, відомості з різних питань суспільного та політичного життя. Мас-медіа своїм впливом створює інформаційний світ, у якому людина протягом життя виробляє власний світогляд щодо способу, стилю, типів поведінки. А якщо інформація мас-медіа має суперечливий характер, то слід говорити про різноманітність типів поведінки, які формуються в результаті користування людиною інформацією. Мас-медіа відображають умови життя людей, системи їхніх спільних зв'язків та залежностей у макро- і мікромасштабі. При цьому вони виконують такі завдання: фіксують і розвивають інтереси як особистості, так і суспільства. На сьогодні інформаційний потік, трансльований ЗМІ, умовно поділяють на три різних, з погляду споживачів, класи: «нав'язувані» (пропаганда, публіклісінг, реклама); «бажані» (запитувані, систематично споживаються «середньостатистичним» представником реальної аудиторії); «необхідні» (повідомлення, що характеризуються специфічним, прагматично обумовленим інтересом конкретних груп як реальної, так і потенційної аудиторії конкрет-

ного ЗМІ). Вважаємо, що система освіти як соціальний інститут має бути одним із основних замовників «необхідних» інформаційних потоків та активно впливати на державну інформаційну політику, зокрема щодо узгодження виховних впливів, які здійснюються через зміст освіти та зміст медіа дискурсу. Аналіз сучасного контенту українських масмедіа демонструє протиріччя між акме-орієнтирами, які задекларовано в нормативних документах системи освіти, зокрема Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки», «Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів зонз України», «Концепція національно-патріотичного виховання молоді», Державні стандарти початкової та загальної середньої освіти та стереотипами, моделями поведінки, атрибутами успіху щодо професійної діяльності та приватного життя, зразками для наслідування у вигляді нормативних акме-особистостей, які формують ЗМІ. Ці суперечності дозволяють нам говорити про необхідність включення в освітні програми фахівців з педагогіки навчальної дисципліни «Медіаосвіта», зміст якої дозволяв би визначити роль ЗМІ щодо навчання та виховання молодого покоління, унаочнити медіа впливи на особистість, сформувані відповідальність за їх наслідки, проектувати інтегроване освітнє середовище (педагогічне та медійне). Тим паче, що фахівці медіасфери починають визнавати виховну функцію як професійну. Проте не зважаючи на наведені приклади, окреслення навчальної та виховної функції медіа у інших численних дослідженнях, на сьогодні ще не отримали наукового обґрунтування позиції щодо розгляду педагогічної компетентності фахівців з журналістики як загально-професійної. Ще більш актуальним це положення стає з огляду на висновки колеґ, зокрема І.В.Жилавскої [2], які наголошують на формуванні медіакультури громадян не педагоґами, а саме фахівцями з журналістики, з огляду на їх професійні знання та практичний досвід.

З метою подолання окреслених вище протиріч, нами було розроблено зміст навчальної дисципліни «Медіаосвіта». Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема: теоретичне та практичне оволодіння майбутніми фахівцями педагогічними основами проектування медіадискурсу, розуміння особливостей свого професійного статусу, передумов та педагогічних наслідків професійної діяльності. Мета вивчення курсу: формування у майбутніх фахівців з мас-медіа педагогічної компетентності як професійної через засвоєння знань про сучасні теорії освіти та медіаосвіти, ролі ЗМІ у їх формуванні, розвитку та змінах, соціалізації особистості.

Завдання курсу: розкриття значущості педагогічних знань у професійній діяльності фахівців з мас-медіа; ознайомлення фахівців з мас-медіа з педагогічними засадами професійної комунікативної поведінки; формування моральних цінностей та відповідних якостей майбутнього фахівця, усвідомлення педагогічних наслідків комунікаційного впливу; розвиток у фахівців з мас-медіа педагогічної культури професійної діяльності на рефлексивній основі, спонування їх до самоаналізу своїх вчинків; визначення типових помилок професійної поведінки, пов'язаних із вибором та застосуванням сучасних педагогічних засобів впливу на особистість, маси; розкриття особливостей етичної поведінки фахівців з мас-медіа при розв'язанні складних професійних комунікаційних ситуацій; розробка алгоритму професійної комунікаційної взаємодії фахівців з мас-медіа із споживачами їх послуг.

Підвищенню ефективності семінарських занять сприятиме передбачене програмою виконання студентами науково-дослідних робіт, зокрема розробка тренінгів з медіаосвіти для різних вікових груп.

Під час семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студентинабувають уміння та навички: виявляти професійно важливі технології, які мають соціально-психологічну та морально-етичну складову (сугестія, маніпуляції, інформаційні війни); досліджувати систему зовнішніх та внутрішніх психологічних факторів, що визначають професійну комунікативну поведінку фахівців з мас-медіа, вибір компонентів медіадискурсу та технології його реалізації; визначити педагогічні особливості проектування комунікаційного простору як освітнього; аналізувати та оцінювати професійну поведінку й діяльність фахівців з мас-медіа як професійних комунікаторів, визначити ефективність застосування певної комунікаційної технології з урахуванням її психологічних та педагогічних наслідків; виявляти та аналізувати типові помилки професійної поведінки фахівців з мас-медіа, що пов'язані з вибором та використанням непродуктивних форм навчання та виховання аудиторії; виявляти, аналізувати негативні педагогічні наслідки професійних дій.

Програма передбачає вивчення тем «Освітній потенціал ЗМІ», «Медіаосвіта як сучасний феномен», «Медіадискурс як засіб навчання та виховання особистості», «Медіадискурс як засіб навчання та виховання особистості»

Вивчення дисципліни передбачає розгляд наступних питань. Освіта як соціальний інститут, процес, результат. Сучасні цілі та завдання освіти. Системи освіти. Самоосвіта як елемент системи. Нормативно-правова база системи освіти. Сучасні концепції освіти. Педагогічне середовище: професійне, не професійне. Поняття «ідеал виховання»: сучасний аспект проблеми. Виховні впливи. Педагогічні системи: зміст, форми, методи, засоби навчання та виховання особистості. Аудиторія ЗМІ, критерії її стратифікації. Вікові особливості медіа поведінки. Сучасні функції ЗМІ. Типологія ЗМІ: розважально-інформаційні, інформаційно-розважальні, інформаційно-аналітичні, теоретичні, креативні. Соціальні медіа. Педагогічні ефекти впливу ЗМІ. Медіареальність як сучасний феномен: педагогічні потенції та небезпеки. Різноманіття філософських, естетичних, культурологічних, педагогічних оцінок сучасної електронної мас-медіа. Електронне суспільство як суспільство самотніх людей, які назавжди залишили гутенберґівську галактику (за М.Маклюеном): педагогічна рефлексія.

Медіаосвіта як сукупність системних освітніх дій, спрямованих на формування особистості, що володіє культурою спілкування з засобами масової комунікації, здатної до усвідомленої медіаповедінки і медіатворчості. Медіаосвіта як процес навчання і система розвитку емоційно-інтелектуальних здібностей людини за допомогою засобів масової інформації та комунікації. Медіаосвіта як засіб збагачення людей різним культурним досвідом за допомогою споживання медіаповідомлень усіх типів (друкованого слова, зображень, аудіо та рухомих зображень). Використання можливостей різних інформаційних систем (друк, радіо, телебачення, магнітна, відеозапис) і технологій (аудіої, візуальної, аудіовізуальної) в освоєнні людиною навколишньої дійсності, в усвідомленні себе як частини світу. Історія розвитку медіаосвіти. Принципи медіаосвіти: діалог, партнерство, особистісно орієнтований підхід. Ключові поняття медіаосвіти (К. Безелґет, Е. Харт). Діалогова концепція культури М. Бахтіна – В.С. Біблера. Сучасні концепції медіаосвіти: «протекціоністська» («ін'єкційна»,

«захисна», «прищеплювальна») (Protectionist Approach, Inoculatory Approach, Inoculative Approach, Hypodermic Needle Approach, Civi IDefense Approach, L'Approche Vaccinatoire), теологічна / релігійна теорія медіаосвіти (Theological Approach), етичний (Ethic Approach, Moral Approach), теорія медіаосвіти як розвитку «критичного мислення» (Critical Thinking Approach, Critical Autonomy Approach, Critical Democratic Approach, Le Jugementcritique, L'Espritcritique, Representational Paradigm), ідеологічна (Ideological Approach), екологічна (EcologicApproach, Therapy Approach), теорія медіаосвіти як джерела «задоволення потреб» аудиторії (Uses and Gratifications Approach), «Практична» теорія медіаосвіти, теорія практичної медійної діяльності / активності (Practical Approach, Technology Approach, Handson Making Approach), культурологічна теорія медіаосвіти (Cultural Studies Approach), естетична (художня) теорія медіаосвіти (Aesthetical Approach, Mediaas Popular Arts Approach, Discriminatory Approach), семіотична теорія медіаосвіти (Semiotic Approach, Ledecodagedes medias), соціокультурна теорія медіаосвіти (Social and Cultural Approach). Концепції медіаінформаційного світу як відображення особистості людини.

Специфіка системи медіаосвіти у провідних країнах світу. Сучасні вітчизняні та світові галузеві та державні науково-дослідні організації, що займаються проблемами медіаінформаційної грамотності і медіаосвіти, ведуть прикладну і фундаментальну наукову діяльність у цій галузі.

Медіадискурс як засіб навчання та виховання особистості. Медіадискурс в освітньому процесі як практичний результат реалізації думки, вираженої засобами конкретного виду інформації; як асоціативний простір емоційно-сміслових взаємозв'язків перцептивних одиниць; як форма комунікації, яка розвиває мислення, сприйняття, культуру спілкування; як посередник в осягненні, осмисленні художньої та об'єктивної реальності. Критерії оцінки медіадискурсу – навички смислоутворення в результаті емоційно-сміслового співвіднесення перцептивних одиниць, встановлення асоціативних і семантичних зв'язків. Можливості медіадискурсу моделювати мислення людини – поділяти відзнятий матеріал кіно- та відеокамерою на дискретні одиниці і синтезувати їх в просторово-часовій реальності. Дискретні одиниці як смислові частини екранної оповіді – кадр, складові його композиції, епізоди й інші, більш великі частини. Емоційно-значеннєве співвіднесення дискретних одиниць як основа екранного мислення, форма просторово-часової розповіді і принцип її інтерпретації. Різні рівні взаємозв'язків між перцептивними одиницями медіа дискурсу – причинно-наслідкові, асоціативні, поліфонічні засоби встановлення взаємозв'язків. Медіадискурс як модель світу, його інформаційний простір, який освоюється на основі синтезу зору, слуху, відчуттів, уяви. Авторська інтерпретація реальності за допомогою слова, музики і пластичного образу Відеокліпизм, відеоманія, відеофілія – хвороби людини інформаційної ери, коли екран замінює глядачеві саму реальність: превентивне виховання. Особливості педагогічного впливу діджитального екрану на сучасну людину. Аудіовізуальні технології як засіб породження розширеної свідомості у сучасної людини, можливості

індивідуальної самореалізації людини. «Поле необмеженого самовираження» (за С. Добротворським) як педагогічний простір.

Базовими поняттями дисципліни є: освіта, педагогічне середовище, аудиторія ЗМІ, педагогічні ефекти впливу ЗМІ, соціальні медіа; інформаційні системи, медіаосвіта, типи медіаповідомлень, система медіаосвіти, теорія практичної медійної діяльності, концепції медіаінформаційного світу, медіадискурс, навички смислоутворення, одиниці медіа дискурсу, відеокліпизм, відеоманія, відеофілія, педагогічний простір.

Безумовно впровадження у навчальні плани напрямку підготовки «Журналістика» дисципліни «Медіаосвіта» не дозволяє розв'язати такі суперечності між теорією і практикою: кількісними та якісними показниками медіа впливів на аудиторію та усвідомленням відповідальності фахівців за їх результати; ролі медіа середовища як освітнього і визнанням його засобом навчання, виховання, розвитку особистості; необхідністю доручення фахівців з журналістики, реклами, зв'язків з громадськістю до медіаосвіти та їх небажанням долучатися до цього процесу. Саме ці аспекти проблеми є вкрай актуальними та потребують подальшої розробки.

Література:

1. Гриценко О. Мас-медіа у відкритому інформаційному суспільстві й гуманістичні цінності / О. Гриценко. – К., 2002. – 203 с.
2. Жилавская И.В. Интерактивная (журналистская) модель медиаобразования / И.В. Жилавская // Медиаскоп. – 2008, № 2. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.Mediascope.ru/node/229>. – Названіе с экрана.
3. Зражевська Н.І. Розуміння медіакультури: комунікація, постмодерн, ідентичність, ідеології, медіаконтроль/ Зражевська Н.І.- Черкаси, 2012. – 408 с.
4. Іванов В. Ф. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник. / В. Ф. Іванов, О. В. Волошнюк; За науковою редакцією В. В. Різуна. – Київ : Центр вільної преси, 2012. – 344 с.
5. Кирилова Н.Б. Медіакультури: от модерна к постмодерну / Н.Б. Кирилова. – М. : Академический Проект, 2011. – 448 с.
6. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bibl.com.ua/informatika/34075/index.html>. – Назва з екрану.
7. Найдюнова Л.А. Медіаосвіта в Україні: особливості реалізації соціально-психологічної моделі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.academica.edu/4698433/>. – Назва з екрану.
8. Окінівська Хартія глобального інформаційного суспільства // Дипломатичний вісник. – 2000. – № 8. – С. 51-56.
9. Олешко В.Ф. Психология журналистики. Учебноспособие. /В.Ф. Олешко — СПб.: Изд-во Михайлова В. А., 2006. - 240 с.
10. Потятник Б.В. Медіа: ключі до розуміння. Серія: Медіакритика / Б.В. Потятник. – Л. : ПАІС, 2004. – 312 с.
11. Харрис Р. Психология массовых коммуникаций / Р. Харрис. – М. : «Олма-пресс», 2003. – 320 с.
12. Baran S. J. Introduction to Mass Communication / S. J. Baran. – Boston-New York: McGrawHill, 2002. – 535 p.
13. Lasswell H. The Structure and Function of Communication in Society / H. Lasswell // The Communication of Ideas / Ed. by L. Bryson. – New York, 1948. – P. 180-194.
14. Stouffer S. Social Research to Test Ideas / S. Stouffer. – Glencoe, 1962. – 314 p.